

Vragenboekje

Dit examen bestaat uit 21 vragen en een vertaalopdracht.
Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring of uitleg gevraagd wordt, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Tekst 1

- 1 p **1** Waarom durft Artabanos, in tegenstelling tot de overige aanwezigen, wel de door Mardonios verkondigde mening tegen te spreken? Beantwoord de vraag in het Nederlands op basis van regel 1–3 Σιωπόντων δὲ τῶν ἄλλων t/m τάδε.
- Regel 5–7 ὥσπερ t/m τὸν ἀμείνω.
- 2 p **2** Leg uit dat de hier gebruikte beeldspraak van toepassing is op de door Herodotos beschreven situatie van de Perzische kroonraad, door de volgende vergelijking in te vullen: Zoals ... zo ook
- 1 p **3** Citeer het antecedent van οἱ regel 11.
- Regel 18 μούνοι
Historisch gezien is dit niet geheel correct.
- 2 p **4** Aangenomen dat Artabanos op de hoogte was van de juiste toedracht, welke reden kan hij gehad hebben de zaak toch zo voor te stellen?
- Regel 27 ἀνδρὶ γε ἐνὶ
- 2 p **5** Wie wordt hiermee bedoeld?
- A** Artabanos
B Dareios
C Histiaios
D Mardonios
E Xerxes
- Regel 28–29 μηδεμιᾶς ἀνάγκης ἐούσης
- 2 p **6** Welke twee argumenten voert Xerxes in regel 63–81 aan om deze bewering te weerleggen? Beantwoord de vraag in het Nederlands.
- Regel 32–33 τύχης en τύχη
- 2 p **7** Welke van de onderstaande beweringen is juist?
- A** Zowel met τύχης (regel 32) als met τύχη (regel 33) wordt bedoeld op een gunstig lot.
B Zowel met τύχης als met τύχη wordt bedoeld op een ongunstig lot.
C Met τύχης wordt bedoeld op een gunstig, met τύχη op een ongunstig lot.
D Met τύχης wordt bedoeld op een ongunstig, met τύχη op een gunstig lot.
- 3 p **8** Zet de jaartallen 512, 499, 490 en 483 v. Chr. op de juiste plaats bij de onderstaande citaten die op de gebeurtenissen in die jaren betrekking hebben:
- 1 Regel 17–18: στρατιήν t/m διέφθειραν.
2 Regel 22–23: ὅτε πατήρ t/m Σκύθας.
3 Regel 73–74: Sardeis hebben ze immers in brand gestoken en naar Azië zijn zij opgerukt!
4 Regel 80: het huidige ogenblik
- Regel 37 τὰ ὑπερέχοντα πάντα
- 2 p **9** Welke vier concrete voorbeelden hiervan worden genoemd in regel 35–40? Beantwoord de vraag door het citeren van de desbetreffende tekstelementen.
- Regel 41–43 Ἐπειχθῆναι t/m ἐξεύροι τις ἄν.
- 2 p **10** Welke drie tegenstellingen bevatten deze regels? Beantwoord de vraag door het citeren van de desbetreffende tekstelementen volgens het onderstaande schema:
1. ... vormt een tegenstelling met ...
2. ... vormt een tegenstelling met ...
3. ... vormt een tegenstelling met ...

Regel 44 e.v.

Artabanos verwijt Mardonios dat hij een vertekend beeld heeft geschetst van de Grieken.

- 2 p 11 □ Wat wil Mardonios hiermee volgens Artabanos bereiken? Beantwoord de vraag in het Nederlands en baseer je antwoord op informatie in regel 44–47 en regel 52–55.

Regel 47 Διαβολή

Bij laster zijn drie personen betrokken: a. degene die lastert b. degene die belasterd wordt c. degene die luistert naar de laster.

- 3 p 12 □ Op welke van deze drie personen hebben de volgende werkwoordsvormen betrekking?
- 1 ἀδικεόμενος (regel 48) heeft betrekking op ...
 - 2 het tweede ἀδικέει in regel 49 heeft betrekking op ...
 - 3 ἐκμάθη (regel 50) heeft betrekking op ...
 - 4 ἀπέων (regel 50) heeft betrekking op ...

- 3 p 13 □ Leg uit dat Artabanos' redevoering de vorm van een ringcompositie heeft. Ga daarbij uit van de woorden ἐπ' οἴους ἀνδρας (regel 61).

Achtergronden

Het werk van Herodotos verschilt inhoudelijk in een aantal opzichten van dat van de logografen.

- 2 p 14 □ Noem twee verschillen.

Tekst 2

Aristoteles maakt in tekst 2 een absoluut onderscheid tussen gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden (het terrein van de geschiedschrijvers) en gebeurtenissen die zouden kunnen plaatsvinden (het domein van de dichters).

- 2 p 15 □ Leg uit dat Thoukydides in zekere zin ook spreekt over gebeurtenissen die zouden kunnen plaatsvinden. Beantwoord deze vraag op grond van je kennis van de opvattingen van Thoukydides over de zin van de geschiedschrijving.

Tekst 3

- 2 p 16 □ Waarin bestaat volgens Ploutarchos in het in tekst 3 beschreven geval de kwaadaardigheid van Herodotos?

Regel 3 afgunstig

- 2 p 17 □ Wanneer wordt volgens Herodotos de afgunst van het goddelijke gewekt? Gebruik niet meer dan 25 woorden.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Tekst 4

- 1 p 18 Hoe luidt de naam van „die Atheense dichter” (regel 3)?
- 1 p 19 Op welke gebeurtenis wordt gezinspeeld met de woorden: „die die dag nog gestreden had voor zijn land” (regel 1-2)?

Tekst 5

- In de werkwijze van Herodotos zijn ὄψις, ἀκοή en γνώμη sleutelbegrippen.
- 6 p 20 Licht aan de hand van tekst 5 deze begrippen toe en geef bij elk begrip één passend citaat uit tekst 5.
- 2 p 21 Wijs in regel 26-30 twee stilistische elementen aan die kenmerkend genoemd kunnen worden voor de vertelstijl van Herodotos.

Tekst 6

Bestudeer tekst 6 met de inleiding en de aantekeningen.

45 p Vertaal regel 1 t/m 6 en 12 t/m 15.

Einde